

ግንቦት 1 ቀን 2003 ዓ.ም

ዳኞች፡- ሐገስ ወልዱ

አልማው ወሌ

ዓለ. መሐመድ

ነጋ ዱፍሳ

አዳነ ንጉሴ

አመልካች፡- የኢትዮጵያ ኤሌክትሪክ ኃይል ኮርፖሬሽን - አንበሴ መኰንን /ነገረ ፈጅ/ ቀረበ

ተጠሪ፡- አያሌው ሕብስት ቀረበ

መዝገቡን መርምረን የሚከተለውን ፍርድ ሰጥተናል፡፡

ፍ ር ድ

ጉዳዩ በአሠሪና ሠራተኛ መካከል የተነሣውን የሥራ ክርክር የሚመለከት ነው። ክርክሩ በፌዴራል መጀመሪያ ደረጃ ፍ/ቤት ሲጀመር ከሣሽ የነበረው ተጠሪ ነው። ተጠሪ በአመልካች ላይ ክስ የመሠረተው ሚያዝያ 15 ቀን 2001 ዓ.ም ሥራ ላይ በዋለው መሠረታዊ የሥራ ሂደት ለውጥ መሠረት በተደረገው ምደባ ከደረጃ 11 ወደ ደረጃ 14 አድጎ እንደሠራ የተደረገ ቢሆንም ለቦታው የተመደበው ደመወዝ ግን አልተከፈለኝም በማለት ነው። በዚህ መሠረትም ያለአግባብ ሳይከፈለኝ ቀርቶአል የሚለውን የሁለት እርከን ጭማሪ ምደባው ከተፈጸመበት ጊዜ ጀምሮ ታስቦ እንዲከፍለው ይወሰንለት ዘንድ ጠይቆአል። አመልካች ለቀረበበት ክስ የመጀመሪያ ደረጃ መቃወሚያ እና የሥራ ነገር ክርክር አቅርቦአል። በሥራ ነገር ረገድ ያቀረበው ክርክር ከሣሽ ደረጃውን ያገኘው በመሠረታዊ የሥራ ሂደት ለውጥ አጠቃላይ ምደባ እንጂ በእድገት አይደለም። እድገት የሚሰጠው ወይም የሚገኘው በህብረት ስምምነቱ አንቀጽ 11 መሠረት ነው። በዚህ አግባብ የተሰጠ የደረጃ እድገት ስለሌለ ክስ ተቀባይነት ሊያገኝ አይገባም የሚል እንደሆነ ከመዝገቡ ተመልክተናል። ክስ የቀረበለት ፍ/ቤትም የሁለቱን ወገኖች ክርክር ከመረመረ በኋላ፣ የአመልካችን ክርክር በመቀበል የተጠሪን ጥያቄ ውድቅ አድርጎአል። በሌላ በኩል ደግሞ ተጠሪ ውሳኔውን በመቃወም ለፌዴራል ከፍተኛ ፍ/ቤት ይግባኝ በማቅረቡ ክርክሩ በድጋሚ የተሰማ ሲሆን፣ በመጨረሻም ፍ/ቤቱ ይግባኝ የተባለበትን ውሳኔ በመሻር ተጠሪ የጠየቀው የሁለት እርከን የደመወዝ ጭማሪ ይሰጠው በማለት ወስኖአል። የሰበር አቤቱታው የቀረበው በዚህ ላይ ነው።

እኛም አመልካች ጥር 27 ቀን 2003 ዓ.ም በጻፈው ማመልከቻ ያቀረበውን አቤቱታ መሠረት በማድረግ ተጠሪን አስቀርቦን ክርክሩን ሰምተናል። ክርክሩ የተሰማው ተጠሪ የጠየቀው የሁለት እርከን የደመወዝ ጭማሪ የሕግ መሠረት ያለው ነው ወይ? በሚለው ጭብጥ ላይ ነው። በመሆኑም ይህን ጭብጥ ግራቀኝ ወገኖች ካሰሙት ክርክር፣ አቤቱታ ከቀረበበት ውሳኔ እና ከሕጉ ጋር አገናዝቦን መርምረናል።

ከሥር ጀምሮ የተደረገውን የግራ ቀኝ ወገኖች ክርክር እና የተሰጡትን ውሳኔዎች በዝርዝር ተመልክተናል። ከዚህም መገንዘብ የቻልነው ተጠሪ ተመድቤቦታለሁ የሚለው በደረጃ 14 የሚታወቀው (የተሰየመው) የሥራ መደብ በኮርፖሬሽኑ (አመልካች) ባለው የእድገት አሰጣጥ ሥርዓት እና ሂደት መሠረት የተገኘ አለመሆኑ በፍሬ ነገር መረጋገጡን ነው። በእርግጥ ኮርፖሬሽኑ አጠቃላይ የሆነ መሠረታዊ የሥራ ሂደት ለውጥ በማካሄድ ከሥራ ሂደት ለውጡ መካሄድ በፊት የነበረው አደረጃጀትና የሥራ መደቦች ስያሜ ተለውጠዋል። ይህ ደግሞ የኮርፖሬሽኑ የሥራ አደረጃጀትን በተመለከተ የተደረገ አጠቃላይ ለውጥ እንጂ ሠራተኞችን ለማሳደግ (በእድገት ለማስቀመጥ) በሚል የተደረገ ነው ወደሚል መደምደሚያ የሚያደርስ ነው ተብሎ የሚወሰድ አይደለም። በግልጽ እንደሚታወቀው የደረጃ እድገት ሊገኝ የሚችለው እራሱን በቻለ የአሠራር ሥርዓት እና ደንብ መሠረት ነው። በመሆኑም መሠረታዊ የሥራ ሂደት ለውጥ ማካሄድ እና የደረጃ እድገት መስጠት ወይም አሰጣጥ በዓላማም ሆነ በውጤት ረገድ የተለየ የየራሳቸውን ግብ ይዘው የሚነሱ እንደሆኑ መገንዘቡ ተገቢ ነው።

በያዘነው ጉዳይ እንደምናየው በአመልካች ኮርፖሬሽን የእድገት አሰጣጥ ሥርዓት እና ደንብ መሠረት ተጠሪ የደረጃ እድገት አግኝቶአል አልተባለም። የደመወዝ ጭማሪ ሊገኝ የሚችለው በእድገት ወይም አሠራር የደመወዝ ጭማሪ ማድረግ የሚችልበት አግባብ ኖሮት ሲጨምር ነው። ተጠሪ የጠየቀው የሁለት እርከን የደመወዝ ጭማሪ እንዲያገኝ በፍ/ቤት ሊወሰን የሚችለውም ከእነዚህ ሁኔታዎች ውስጥ አንዱ ተሟልቶ ሲገኝ ነው። የፌዴራል ከፍተኛ ፍ/ቤት የሁለት እርከን ደመወዝ ጭማሪ ሊያሰጥ የሚችል የሕግም ሆነ የፍሬ ነገር መሠረት አልነበረውም። ሲጠቃለል ተጠሪ የደመወዝ ጭማሪ ይሰጠኝ በማለት ያቀረበው ጥያቄ የህግ መሰረት ያለው አይደለም። ከዚህ የተነሳም አቤቱታ የቀረበበት ውሳኔ መሠረታዊ የሕግ ስህተት የተፈጸመበት ነው ለማለት ችለናል።

ው ሳ ኔ

1. የፌዴራል ከፍተኛ ፍ/ቤት በመ.ቁ 95369 ጥር 12 ቀን 2003 ዓ.ም የሰጠው ውሳኔ በፍ/ብ/ሥ/ሥ/ሕግ ቁ.348(1) መሠረት ተሸርክሏል።
2. ተጠሪ ያቀረበው የሁለት እርከን የደመወዝ ጭማሪ ይሰጠኝ ጥያቄ የሕግ መሠረት የለውም ብለናል። በዚህ መሠረትም የፌዴራል መጀመሪያ ደረጃ ፍ/ቤት በመ.ቁ 33360 ግንቦት 30 ቀን 2002 ዓ.ም የሰጠው ውሳኔ ፀንቶአል።
3. ግራ ቀኝ ወገኖች ወጪና ኪሣራ ይቻቻሉ። መዝገቡ ተዘግቶአል። ይመለስ።

የማይነጠብ የአምስት ዳኞች ፊርማ አለበት።

ራ/ታ